

MULTICONSULT NORGE AS
Kunnskapshuset, SÆ 134
5417 STORD

Vedtak - Tillatelse til utlegging av utslippsledning i sjø, gnr-bnr 44-80 mfl., Mangersvågen/Mangerspollen, Radøy kommune

Vi viser til søknad mottatt hertil den 15.10.2019 vedrørende ovennevnte tiltak.

Tiltakshaver

Radøy kommune

Ansvarlig søker

Multiconsult AS

Eiendom

Gnr. 44, bnr. 80 mfl., Mangersvågen/Mangerspollen, Radøy kommune.

Beskrivelse av saken

Det er søkt om tillatelse til seks stykk ledninger i sjø, som vist av inntegning i vedlagt kartutsnitt. Det skal gå en ledning mellom Selfallet og Manger kai på ca. 145 lengdemeter, samt en ledning mellom Mangerspollen og Manger kai på ca. 520 lengdemeter i sjø. I tillegg er det søkt om en utslippsledning fra Manger kai på ca. 320 meter og en overføringsledning inne i Mangerspollen på ca. 85 lengdemeter som stopper i sjø, samt en overløpsledning fra Selfallet på ca. kote -20 og en overløpsledning fra Manger kai på ca. kote -10.

Tidligere i saksgangen har vi i vedtak av 11.10.19 innvilget tillatelse for to av de omsøkte ledningene, herunder ledningen mellom Selfallet og Manger kai og ledningen mellom Mangerspollen og Manger kai. Ansvarlig søker opplyste i ettertid at det kom feil/utydelig frem hvor mange ledninger som det faktisk skulle søkes om, og at det i tillegg til de to ledningene skulle det søkes om ytterligere fire ledninger som beskrevet ovenfor. Dette vedtaket inkluderer alle de seks stykk ledninger og erstatter derfor vedtak av 11.10.19.

Aktuelle bestemmelser

Tiltaket faller inn under havne- og farvannsloven (hfl.) av 17.04.09 nr. 19 § 27 første ledd, som lyder:

"Bygging, graving, utfylling og andre tiltak som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i kommunens sjøområde, krever tillatelse av kommunen hvor tiltaket skal settes i verk. Som tiltak regnes bl.a. fortøyningsinstallasjoner, kaier, brygger, broer, luftspenn, utdypning, dumping, akvakulturanlegg, opplag av fartøy, lyskilder, kabler og rør. Kommunen kan ikke gi tillatelse til tiltak som vil stride mot bestemmelser gitt i eller i medhold av loven her".

Kommunens myndighet til å fatte vedtak i slike saker er delegert til Bergen og Omland Farvannsforvaltning IKS (BF IKS) iht. § 10, 1. ledd.

Vurdering

I vurderingen av om tillatelse skal gis, skal det legges vekt på havne- og farvannslovens formål som fremgår av § 1:

"Loven skal legge til rette for god fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk og forvaltning av farvannet i samsvar med allmenne hensyn og hensynet til fiskeriene og andre næringer".

Radøy kommune v/Silje Haukedal har i e-post av 20.06.2019 opplyst at omsøkt tiltak er i samsvar med plan for området. BF IKS kan dermed fatte vedtak i saken.

Da det er registrert fiskeriinteresser i deler av det omsøkte området, ble søknaden sendt på høring til Fiskeridirektoratet. I brev av 27.09.2019 uttaler Fiskeridirektoratet v/Ina Giil Solheim følgende:

Søknaden gjelder etablering av nytt renseanlegg for kommunalt spillvann, og utskiftning og vedlikehold av eksisterende anlegg og ledningsnett. Det er også planlagt noen nye ledninger.

I vårt kartverktøy [Yggdrasil](#), som dere finner på Fiskeridirektoratets nettside, er det registrert en fiskeplass med bruk av passive redskaper. På sjøkart kan vi se at det allerede ligger ute en ledning fra land til sjø i dette området. Vi er usikre på om dette er en spillvannsledning som skal byttes ut. Det var vanskelig å tyde ut fra kartutsnittet som var vedlagt søknaden. Dersom det er en ledning som skal byttes ut ber vi om at det benyttes lodd eller andre forankringer som er utformet på en slik måte at fiskeredskap ikke hefter. Dersom det skal legges ut en ledning i tillegg til den som allerede ligger der, ber vi om at denne legges tett opptil eksisterende ledning, for å unngå å legge beslag på større areal av sjøbunnen.

Vi ber om at følgende blir satt som vilkår for tillatelsen for å unngå skade, fare eller restriksjoner i det farvannet som blir berørt av tiltaket jf. lov om havner og farvann § 29, tredje ledd:

- Skader som måtte bli påført ledninger under utøving av fiske medfører ikke erstatningsansvar for fiskere.
- Ledninger må ikke bli hengende oppe i vannskiktet.
- Bukter og gruntvannsområder er viktige for økosystemet langs kysten, blant annet som oppvekstområder for fisk og skalldyr. Alle arbeider som skal foretas i forbindelse med en eventuell tillatelse må gjennomføres på en så skånsom måte som mulig, slik at det omkringliggende miljø i så liten grad som mulig påvirkes.
- Ledninger, med lodd eller andre forankringer, må utformes slik at fiskeredskaper ikke hefter.
- Når ledningene er lagt ut, må eksakt plassering meldes til Statens Kartverk Sjø for registrering i offentlig tilgjengelige kart.

Fiskeridirektoratet har ingen øvrige merknader.

Ut i fra mottatt informasjon har vi vurdert at omsøkte tiltak ikke kommer i konflikt med alminnelig sikkerhet eller fremkommelighet til sjøs som er de hovedhensyn vi skal ivareta etter havne- og farvannsloven.

På denne bakgrunn kan det omsøkte tiltaket tillates etter havne- og farvannsloven.

Tillatelsen forutsetter at tiltaket blir utført etter de krav som Fiskeridirektoratet stiller i sin uttale av 27.09.2019.

Vi gjør imidlertid oppmerksom på at det ved legging av sjøledninger må nyttes søkke som er utformet på en slik måte at disse ikke danner hefte for fiskeredskaper. Vi minner også om plikten til å merke sjøledninger med skilt, se vilkår nr. 8 og vedlagt kopi av gjeldende skiltnorm.

Vi gjør oppmerksom på at den private eiendomsretten må respekteres, noe som innebærer at tiltak utenfor egne eiendomsgrenser også krever samtykke fra grunneier av eventuelt berørt eiendom. BF IKS forutsetter at det tas hensyn til etablerte tiltak i sjøområdet og at det, om nødvendig, inngås dialog med eiere av tiltak ved behov.

Vedtak

Med hjemmel i havne- og farvannsloven § 27 første ledd har BF IKS fattet følgende vedtak:

Det gis tillatelse til seks ledninger i sjø på gnr.44 bnr.80 mfl., i Radøy kommune, som vist av inntegning i vedlagt kartutsnitt, med mål og plassering som vist av inntegning i vedlagt kartutsnitt, som er godkjent av BF IKS. Tiltaket eller bruken av dette må ikke hindre tilflott til eller annen utnyttelse av naboeiendommer. Tillatelsen forutsetter at tiltaket blir utført etter de krav som Fiskeridirektoratet stiller i sin uttale av 27.09.2019.

Det presiseres at saken er behandlet utelukkende under hensyn til reglene i havne- og farvannsloven, og ikke annet regelverk. Hensynet til naboeiendommer er ikke vurdert da dette reguleres av plan- og bygningsloven som forvaltes av kommunen. Det er søkerens ansvar å avklare om tiltaket er søknadspliktig etter andre regelverk. Det kan for eksempel kreves tillatelse til tiltaket etter plan- og bygningsloven, forurensingsloven, kulturminneloven etc. Dette må søker selv avklare med vedkommende myndighet.

Søker er selv ansvarlig for å innhente nødvendig samtykke fra grunneiere og andre rettighetshavere. Privatrettslige tvister mellom partene avgjøres enten gjennom avtale eller på andre måter, for eksempel av domstolene.

Vilkår

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

"§ 26 Alminnelige krav til tiltak

Tiltak som krever tillatelse etter dette kapittelet, skal planlegges, gjennomføres, drives og vedlikeholdes slik at hensynet til god fremkommelighet og trygg ferdsel i farvannet samt hensynet til liv og helse, miljø og materielle verdier, blir ivaretatt på en forsvarlig måte.

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere krav til planlegging, gjennomføring, drift og vedlikehold av tiltak.

Departementet kan i forskrift gi regler om minste tillatte avstand i høyde, bredde eller dybde for tiltak som kan innskrenke farledene".

Med hjemmel i havne- og farvannsloven § 29 gjelder i tillegg følgende standardvilkår så langt de passer:

1. Arbeidet skal utføres som beskrevet i søknaden og som vist på fremlagte kartutsnitt og tegninger.
2. Det må ikke foretas endringer uten at dette på forhånd er godkjent av BF IKS.

Begrunnelse til punkt 1 og 2:

Endringer på anlegget kan gi en annen virkning på farvannet, og dette har ikke vært vurdert i forbindelse med tillatelsen.

3. Det må sørges for at tiltaket til enhver tid er forsvarlig vedlikeholdt.

Begrunnelse:

Vilkåret er satt ut fra sikkerhetsmessige hensyn.

4. Eventuelt erstatningsansvar som følge av tiltaket påhviler søkeren.

Begrunnelse:

Vilkåret er satt for at BF IKS ikke skal bli ansvarlig for tiltak der nytten ligger hos andre.

5. Av hensyn til sjøkartenes ajourhold og kunngjøring i "Etterretning for sjøfarende" ber vi om at underretning, vedlagt kart der ledningens trasé er nøyaktig inntegnet, sendes til **Statens kartverk Sjø**, Postboks 60, 4001 Stavanger, så snart arbeidet er utført. Gjenpart med referanse til dette vedtaket sendes til BF IKS.

Begrunnelse:

Vilkåret er satt ut fra ferdsels- og sikkerhetsmessige hensyn for de sjøfarende, og for ajourhold og oppdatering av sjøkartene.

6. Ledninger på sjøbunnen skal plasseres i henhold til vedlagte kartutsnitt med nøyaktig inntegnet trasé. De må følge bunntopografien (uten heng) og legges forsvarlig slik at de ikke forandrer leie eller flyter opp. Eventuelle fester eller søkker skal ha en slik utforming at de ikke hefter fiskeredskaper.

Det skal så langt som mulig unngås bruk av frie spenn og sidestøtter. Der frie spenn ikke kan unngås, skal de utføres med så korte spenn som mulig.

Begrunnelse:

Vilkåret er satt ut fra sikkerhetsmessige hensyn samt hensynet til fiske.

7. Dersom det på grunn av utslipp fra ledningen skulle vise seg nødvendig med mudring ved ledningens utløp, må dette bekostes av tiltakshaver.

Begrunnelse:

Det er tiltakshaver som får fordelene av tillatelsen, derfor er det naturlig at tiltakshaver bærer utgiftene ved behov for mudring.

8. Tiltakshaver plikter å merke ledninger med skilt ved landfeste iht. gjeldende skiltnorm som er vedlagt. Tiltakshaver er ansvarlig for vedlikehold av merkingen.

Begrunnelse:

Vilkåret er satt ut fra sikkerhetsmessige hensyn.

9. Ledningen må legges ut i samråd med eier(e) av eventuelle andre kabler/ledninger eller andre installasjoner som omsøkte ledning kommer til å krysse.

Begrunnelse:

En tillatelse etter havne- og farvannsloven vil ha rettsvirkninger etter sitt innhold så langt dette rekker innenfor de rammer loven setter. Hfl. regulerer ikke nabo- og eiendomsforhold og har ingen betydning for disse.

10. BF IKS kan kreve at eier/tiltakshaver sørger for at ledninger på sjøbunnen som ikke lenger er i bruk, helt eller delvis blir flyttet fjernet, nedgravd eller overdekket, dersom det anses nødvendig av hensyn til sikkerhet, miljø og fremkommelighet. Kostnader ved dette må bæres av eier/tiltakshaver.

Begrunnelse:

Vilkåret er satt ut fra sikkerhetsmessige hensyn, samt miljøhensyn.

Bortfall av tillatelse

Iht. hfl. § 31 faller tillatelsen bort hvis arbeidet med tiltaket ikke er satt i gang senest tre år etter at tillatelsen ble gitt. Det samme gjelder hvis arbeidet med tiltaket blir innstilt i mer enn to år. Tillatelsen kan forlenges én gang med inntil tre år.

Klage

Dette er et enkeltvedtak som kan påklages etter reglene i forvaltningsloven av den som er part i saken og av andre med rettslig klageinteresse, jfr. Forvaltningsloven av 10. februar 1967 § 28, 1.ledd, 1.setning. Klagefristen er i utgangspunktet tre - 3 - uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet fram til vedkommende, jfr. fvl. § 29. Kystverkets hovedkontor er klageinstans, jfr. hfl. § 12, men klagen skal sendes til BF IKS.

Selv om søker eller andre har klagerett kan vedtaket vanligvis gjennomføres før klagen er avgjort. Det er imidlertid adgang til å søke om at iverksetting blir utsatt. Dersom slik søknad kommer fra søker eller andre parter vil utsettelse bli vurdert. Dette betyr at eventuelle arbeider som er satt i gang eller skal settes i gang kan måtte stoppe.

Nærmere opplysninger om retten til å klage over forvaltningsvedtak finnes i vedlagte skjema. Spørsmål angående en eventuell klage kan også rettes til oss.

Med hilsen

Bergen og Omland Farvannsforvaltning IKS

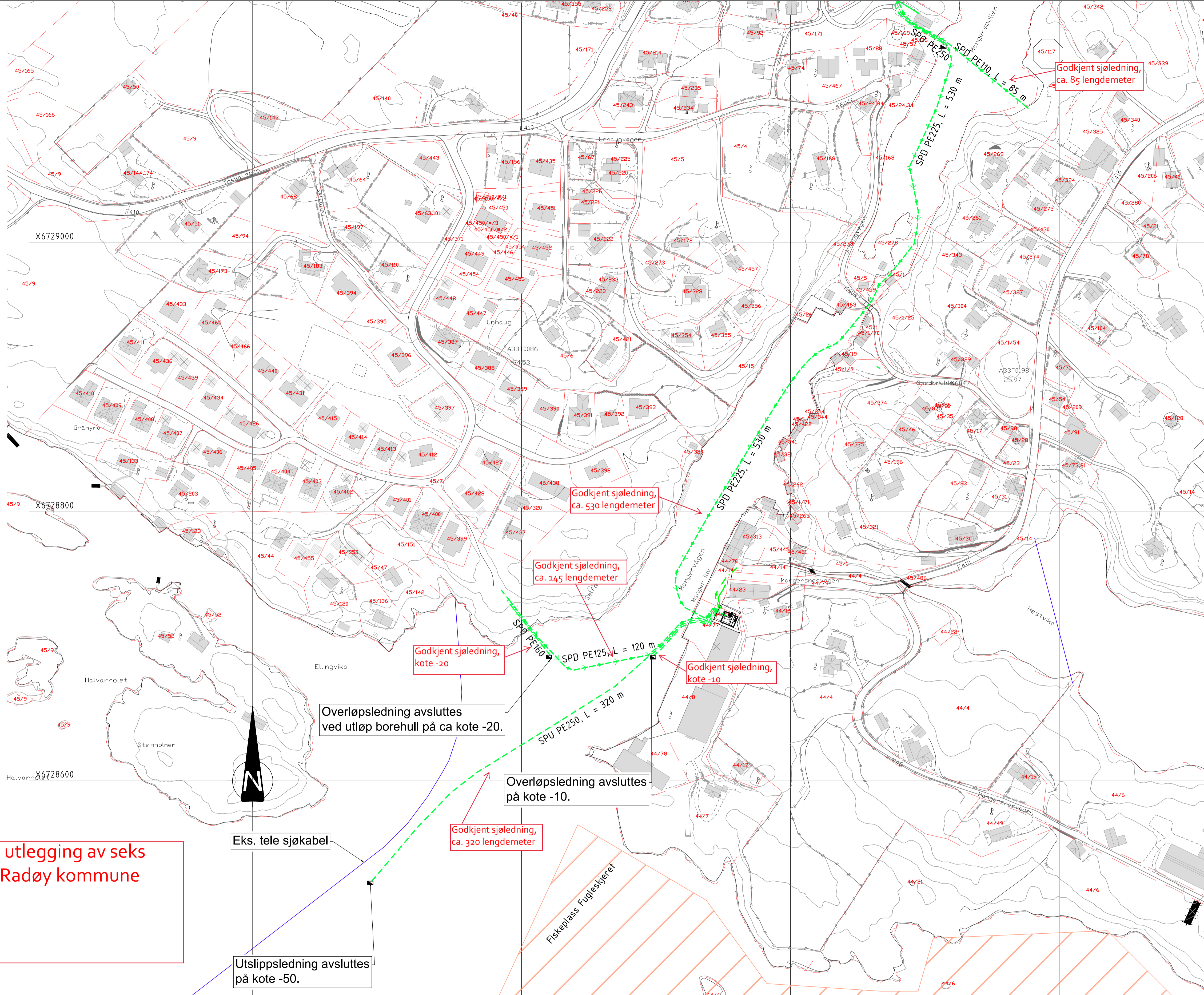
Silje Eide - jurist
Hanne Gunnarskog - juridisk rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Kopi til: harald.fykse@multiconsult.no, RADØY KOMMUNE

Godkjent kartutsnitt for tillatelse til utlegging av seks ledninger i sjø - gnr-bnr 44-80 mfl., Radøy kommune

24.10.2019 Hanne Gunnarskog

\\vel\app\bg1\oppdrag\010205\1020594-01\1020594-01-03_ARBEIDSMAPPE\31_tegninger_dak\lay_gh_001-xxx.dwg - Layout: (D1)

Merknader

Henvisninger

Vedlegg D2 - Situasjonsplan Reinseanlegg Manger

Tegnforklaring

- Overvannsledning
- Drensledning
- Vannledning
- Spillvannsledning
- Felles avløpsledning
- Pumpe spillvannsledning
- Utgående eksist. ledning

Eksisterende

-
-
-
-
-
-
-

Prosjektert

-
-
-
-
-
-
-

- Overvannskum
- Vannkum
- Spillvannskum
- Kum
- Utgående eksist. kum
- Utslippspunkt

Eksisterende

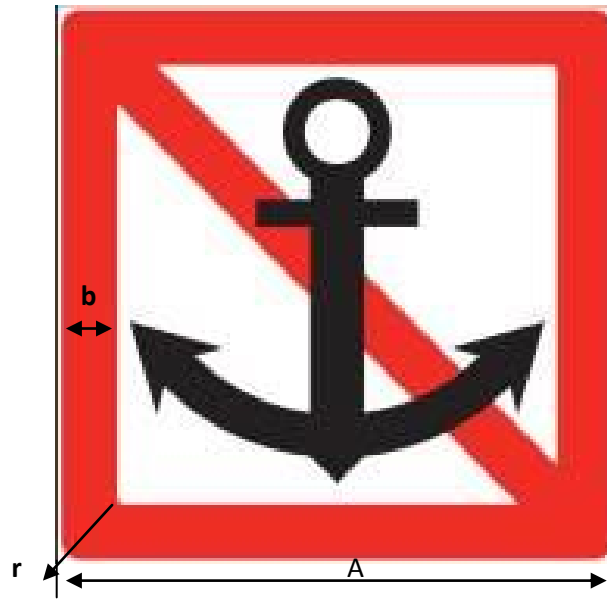
-
-
-
-
- ⊗

Prosjektert

-
-
-
-

1	Vedlegg til søknad om tiltak i sjø.	15.10.19	EHK	HaF	HaF
Rev.	Beskrivelse	Dato	Tegn.	Kontr.	Godkj.
			Fag	Format	
			RIVA	A1	
Radøy kommune		Dato	18.06.2019		
Reinseanlegg Manger		Målestokk	1:2000		
Oversikt		Koordinatsystem	UTM 32		
Nye sjøleidningar		Reinseanlegg	NN2000		
Multiconsult		Status	Konstr./Tegnet	Kontrollert	Godkjent
www.multiconsult.no		Søknadsregning	EHK	HaF	HaF
10205949-01		Oppdragsnr.	Tegningsnr.		Rev.
Vedlegg D1				1	

Norm for skiltmarkering av sjøledning

1. Skiltet viser ankring forbudt
2. Forbudsskiltet skal ha hvit bunn, rød kant og svart tekst. I stedet for hvit bunn kan det nyttes fluorescerende gul bunn når et skilt brukes i forbindelse med arbeid i sjø. Skiltet skal utføres med overflate av retroreflekterende skiltfolie. Retrorefleksjonskoeffisient, luminansfaktorer og fargekoordinater for skiltfolier skal møte krav som fremgår av Håndbok R310 Trafikksikkerhetsutstyr Tekniske krav – Del 1 Trafikkskilt (Vegdirektoratet).
3. Forbudsskilt skal ha kvadratisk form:

Størrelse	Leseavstand	Sidelengde A (mm)	Bordbredde b (mm)	Hjørneradius r (mm)
LS 0	Kanaler og trange farvann	600	60	B x 3/10
LS 1	Opp til 200 meter	1000	100	
MS	Fra 200 til 500 meter	1500	150	
SS	Over 500 meter	2000	200	

Norm for skiltmarkering er utarbeidet av BOH 2015 i samsvar med FOR-2012-12-19-1329 (Forskrift om farvannsskilt og navigasjonsinnretninger).

Melding om rett til å klage på forvaltningsvedtak

Klagerett: (forvaltningslovens § 28)	Den som er part eller har rettslig klageinteresse, har rett til å klage over avgjørelsen/vedtaket.
Hvem det kan klages til: (forvaltningslovens § 28)	Klagen kan rettes til overordnet forvaltningsorgan som er Kystverkets hovedkontor i Ålesund. Klagen sendes til: Bergen og Omland havnevesen, Postboks 6040, 5892 Bergen.
Klagefrist: (forvaltningslovens §§ 29, 30, 31)	Klagefristen er tre - 3 - uker fra den dag underretning om vedtaket kom frem til vedkommende part. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Dersom klagen er kommet inn etter fristens utløp vil den bli avvist. Klagen kan imidlertid tas under behandling når det foreligger særlige grunner, som tilsier at klagen blir prøvd. Det må derfor opplyses om årsaken til forsinkelsen. En klage som er avgjort av Kystverket kan ikke påklages videre.
Rett til å kreve begrunnelse: (forvaltningslovens §§ 24 og 25)	Dersom en part mener at vedtaket ikke er begrunnet, kan det settes frem krav om det. Slikt krav må fremsettes innen klagefristens utløp. Klagefristen blir i så fall avbrutt og ny frist begynner å løpe fra den dag begrunnelsen er kommet frem til klager.
Klagens innhold: (forvaltningslovens § 32)	I klagen må det nevnes hvilket vedtak det klages over og hva som ønskes endret. Klagen må begrunnes og for øvrig vise til de momenter som kan være relevante for bedømmelse av saken. Klagen må undertegnes av klager eller hans fullmektig.
Utsetting av gjennomføring av vedtaket: (forvaltningslovens §§ 31 og 42)	Selv om partene har klagerett, kan vedtaket vanligvis gjennomføres straks. Det er imidlertid gitt adgang til å søke om å få utsatt iverksettingen av vedtaket, inntil klagefristen er utløpt eller klagen avgjort.
Rett til å se sakens dokumenter og kreve veiledning: (forvaltningslovens § 11)	Med visse begrensninger har partene rett til å se dokumentene i saken. Det må ved et slikt ønske tas kontakt med Bergen og Omland havnevesen, enten ved oppmøte i Nøstegaten 30, på telefon 55 56 89 50, på epost bergen.havn@bergen.kommune.no eller per brev på vår ordinære postadresse. Ved å henvende seg her vil en også kunne få nærmere veiledning om adgangen til å klage og den videre saksbehandlingen.
Kostnader ved klagen: (forvaltningslovens § 36)	Det kan søkes om å få dekket utgifter til nødvendig advokathjelp. Her gjelder imidlertid visse inntekts- og formuesgrenser. Det er også adgang til å kreve dekning for vesentlige kostnader i forbindelse med klagesaken, f.eks advokatbistand. Dette forutsetter vanligvis at underinstansen har gjort en saksbehandlingsfeil som fører til endring av vedtaket. Bergen og Omland havnevesen, klageinstansen eller en advokat vil kunne orientere om retten til å kreve slik dekning.